

Република Србија
МИНИСТАРСТВО

ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 003670314 2025 14850 003 002 501 060

Датум: 25.03.2026. године

Немањина 22-26

Београд

На основу члана 6. став 1. Закона о министарствима ("Сл. гласник РС", бр. 128/2020, 116/2022 и 92/2023 - др. закон), 7. став 1. тачка 7, члана 14. став 4. и став 6. Закона о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, број 94/24) и члана 136. Закона о општем управном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 18/2016 и 95/2018 - аутентично тумачење и 2/2023 - одлука УС), као и члана 23. став 2. и члана 24. став 3. Закона о државној управи ("Сл. гласник РС", бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 и 30/2018 - др. закон), поступајући по захтеву носиоца пројекта предузећа "Електромрежа Србије" а.д. о потреби процене утицаја, Александар Дујановић, државни секретар министарства по решењу о овлашћењу министра број 003175811 2025 14850 009 005 020 092 од 14.07.2025. године доноси

РЕШЕЊЕ

1. **НИЈЕ ПОТРЕБНА** процена утицаја на животну средину пројекта изградње далековода ДВ 400 kV бр. 402 ТС Бор 2 – РП Ђердап 1 за увођење у ТС Бор 6, на територији Града Бора.
2. Носилац пројекта је у обавези да ако у било којој фази одвијања предметног пројекта дође до појаве отпада који има карактер опасног, исти складишти искључиво на одговарајући начин, у складу са Законом о управљању отпадом («Службени гласник Р.Србије» број 36/09), као и Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада («Службени гласник Р.Србије» број 92/10), до отпремања на даљи третман од стране за то овлашћених организација.
3. Налаже се носиоцу пројекта да приликом пројектовања, изградње и редовног рада предметног пројекта у свему поступа у складу са чланом 6. став 6. Закона о заштити од нејонизујућих зрачења ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009), као и у складу са Правилником о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Сл. Гласник РС“, бр.16/2025). Носилац пројекта је у обавези да изабере такве параметре далековода (висина, облик и положај стубова, висина проводника изнад земље, опрема и др.), тако да вредности електричног и магнетног поља буду мање од граничних вредности које су прописане наведеним Правилником.
4. Налаже се носиоцу пројекта да при извођењу радова на реконструкцији и при редовном раду предметног пројекта, у свему испоштује услове и сагласности других надлежних органа и организација.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Носилац пројекта предузеће "Електромрежа Србије" а.д., поднело је Министарству заштите животне средине захтев за одлучивање о потреби процене утицаја на животну

средину пројекта изградње далековода ДВ 400 kV бр. 402 ТС Бор 2 – РП Ђердап 1 за увођење у ТС Бор 6, на територији Града Бора, који је заведен под бројем 003670314 2025 14850 003 002 501 060, дана 02.09.2025. године.

Уз захтев су приложени попуњени упитници за одлучивање о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину.

Поступајући по предметном захтеву овај орган је, сагласно члану 14. став 1. и 2. и чл. 39. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 94/24), обавестио заинтересоване органе, организације и јавност (лист Политика, од 20.02.2026. године). У законском року није било достављених мишљења од стране заинтересованих органа, организација и јавности.

Предметни пројекат се не налази на листи пројеката за које је обавезна процена утицаја, али се налази на листи (II) тј. на листи пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, што је утврђено у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину («Службени гласник Р.Србије» број 114/2008), при чему је овај орган спровео прву фазу поступка процене утицаја на животну средину – одлучивања о потреби израде студије, на основу члана 12. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник РС», 94/24).

На основу достављене документације и активности коју носилац пројекта предвиђа, као и величине пројекта, овај орган је мишљења да предметни пројекат неће у већој мери утицати на животну средину.

Предметни далековод пролази потпуно ван насеља, преко шумског земљишта, ливада, воћњака и њива. Непосредним прегледом трасе далековода од стране геомеханичара, утврђено је да траса није подложна слегању терена, клизиштима, ерозији и поплавама.

На траси далековода нема посебно заштићених подручја. Завод за заштиту природе Србије је издао решење о условима заштите природе под 03 бр. 021-1247/2 од 24.04.2024. год. за пројектовање и изградњу предметног ДВ-а. Након увида у Централни регистар заштићених природних добара Србије, утврђено је да на траси предметног далековода, нема заштићених природних добара, нити добара у поступку заштите, подручја планираних за заштиту, елемената еколошке мреже Републике Србије утврђене Уредбом о еколошкој мрежи („Сл. Гласник РС“, бр. 102/2010), станишта строго заштићених и заштићених врста проглашених Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. Гласник РС“, бр.5/2010 и 47/2011), типова станишта приоритетних за заштиту према критеријумима Правилника о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Сл. Гласник РС“, бр. 35/2010), као ни објеката геонаслеђа, према Инвентару објеката геонаслеђа Србије.

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара и документацију Завода за заштиту природе Србије, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђено је да се предметно подручје не налази унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, нити у просторном обухвату утврђених еколошки значајних подручја и еколошких коридора од међународног значаја еколошке мреже Републике Србије у складу са Уредбом о еколошкој мрежи („Сл. Гласник РС“, бр. 102/2010).

На основу дописа Завода за заштиту споменика културе Ниш под бр.686/2-02 од 09.04.2025.год. за пројектовање и изградњу предметног ДВ-а, може се видети да на

предметном простору постоје археолошки локалитети и градитељско наслеђе које је идентификовано у обухвату Планског документа. На предметном простору није спроведена валоризација културног наслеђа и ратних меморијала у поступку усвајања планске документације. На основу наведеног, подаци о непокретном културном наслеђу на предметном простору нису прикупљени нити валоризовани те није могуће прописати коначне посебне услове са становишта заштите непокретних културних добара.

Обавеза је Инвеститора и извођача радова да у случају налаза археолошких или других објеката културе, при извођењу земљаних радова, одмах обуставе радове и о томе обавесте надлежни Завод за заштиту споменика културе Ниш. Ако се у току извођења радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе Ниш и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен. У случају открића археолошког наслеђа током извођења грађевинских и других радова, инвеститор изградње у обавези је да обезбеди средства за заштитна археолошка истраживања, заштиту, чување, публикавање и презентацију археолошког наслеђа у зони која је угрожена планираном изградњом.

Далековод у току рада по својој природи нема потреба за било каквом енергијом, енергентом, сировином и не производи никакве продукте, па као такав објекат не утиче на стање вода (површинских и подземних), на околно тло, на стање и квалитет ваздуха, и на флору и фауну. Такође, далековод не може да утиче на климатске и метеоролошке карактеристике подручја где ће се наћи, као и на доступност природних ресурса (обновљивих, необновљивих и тешко обновљивих).

Далековод не емитује светлосно ни радиоактивно зрачење. Предметни пројекат неће довести до промене у појави болести, до социјалних промена, на пример, у демографији, традиционалном начину живота, запошљавању, економију, до промене у обиму популације. Не постоје посебно рањиве групе становника које могу бити погођене извођењем Пројекта.

Како се из претходних разматрања види, електромагнетно поље је једини утицај далековода на животну средину. Смањење утицаја електричног и магнетног поља далековода на здравље људи и околину постиже се одржавањем прописаних сигурносних висина и удаљености у заштитној зони далековода и ширем простору. Са становишта електромагнетног зрачења за овај напонски ниво и тип стуба, неопходна висина проводника изнад тла у зонама појачане осетљивости је 12 m. Приликом пројектовања предметног далековода примениће се све мере приликом избора таквих параметара далековода (висина и облик стубова, висина проводника изнад земље, опрема и др.) тако да вредности електричног и магнетног поља буду мање од граничних вредности које су прописане Правилником о границама излагања нејонизујућим зрачењима и препорукама Светске здравствене организације.

Заштита од утицаја електричног поља и магнетне индукције уређена је на националном нивоу Законом о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС”, број 36/09) и са два на основу њега донета правилника. Акционарско друштво „Електро mreжа Србије” се у пракси пројектовања ДВ, заснованој на прорачунима висине проводника од тла за граничне вредности јачине електричног и магнетног поља, стриктно придржава прописаних вредности које су строжије од смерница Светске здравствене организације. Приликом утврђивања коридора планираних ДВ у највећој могућој мери постигнута је безбедна удаљеност од објеката домаћинства.

Далековод под напоном може производити шумну појаву означену као „корона пражњења” (локални електрични пробој у ваздуху) која је јаче изражена за време кише или магле и манифестује се карактеристичним зујањем (брујањем) и пуцкетањем. Јачина шума односно буке за далеководе напона 400 kV може достићи непосредно испод водова до 45 dB по дану и сувом времену и 60 dB при кишном времену, али те вредности на удаљеностима од 20 m постају безначајне. Ипак, у одређивању коридора о томе се водило рачуна с обзиром на изузетно снажну субјективну перцепцију овог феномена као опасности и непријатности и раширене жалбе људи на рад далековода већ при шуму короне који за само 10 dB прекорачује вредност присутне позадинске буке.

Коридори планираних далековода прелазе преко низа водотока. Будући да током експлоатационог века далековода не долази до испуштања загађујућих материја или било каквих опасних, отровних или непријатних материја у воду и далеководи својим радом не загађују површинске ни подземне воде.

Основне мере заштите животне средине обухватају: повећање сигурносних висина и удаљености проводника, у зависности од значаја објеката или активности у близини далековода, техничка сигурност инсталације у целини и посебно поузданим уземљењем на свим стубним местима и коришћењем опреме за брзо искључење у случају акцидента. Пројекат се мора реализовати уз пуно поштовање свих закона који важе у Републици Србији, као и правилника, техничких препорука и интерних стандарда и правилника ЕМСа, односно ЕПСа:

1. Радови на изградњи далековода се изводе тако да се максимално заштити постојећа вегетација околине. Приликом ископа издваја се хумус који се касније користи за враћање терена у првобитно стање
2. Смањење ризика утицаја електричног и магнетног поља далековода на здравље људи и околину постиже се одржавањем прописаних (на угроженим местима и већих) сигурносних висина и удаљености у заштитној зони далековода и ширем простору. Ризик опасности према постојећим и планираним објектима контролише се одржавањем прописаних услова на местима укрштања или паралелног вођења. Према Правилнику о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV надземни водови се пројектују за максималну температуру +40°C, односно сви прорачуни се раде за ову температуру. Предметни далековод, обухваћен овим Захтевом, ће бити пројектован за температуру +80°C чиме је повећан фактор сигурности. Сви прорачуни (електромагнетно поље, контроле размака према постојећим објектима, сигурносне висине и удаљености, оптерећења стубова и других елемената далековода) су урађени за температуру +80°C, за највиши погонски напон и максимално струјно оптерећење. Оваквим условима предметни далеководи никада неће бити изложени у пракси, али су на овај начин узете додатне резерве у односу на оне које захтева Правилник за изградњу надземних водова. Са становишта електромагнетног зрачења за овај напонски ниво и тип стуба, неопходна висина проводника изнад тла у зонама појачане осетљивости је 12.0 m. Све сигурносне висине су знатно веће од оних прописаних Правилником за изградњу надземних водова.
3. Смањење физичког ометања и физичког нарушавања предела решава се студиозним избором трасе и брижљивим лоцирањем стубних места. Локације стубних места се одређују тако да се уклопе у постојећу инфраструктуру, удаљености и висине од објеката су према важећим прописима и сигурно обезбеђују утицај на животну средину који је у складу са законском регулативом. Обављена су детаљна геолошка, геомеханичка и хидрогеолошка испитивања и

прегледи на основу којих се потврђују микролокације стубних места и утврђују услови за темељење стубова.

4. О могућем ограничавању визуелног нарушавања предела водило се рачуна приликом избора трасе, постизањем повољног односа распона и висина стубова, естетиком стубова, коришћењем природних заклона и уклапањем са постојећим објектима (саобраћајнице, други надземни водови и си.). Смањење физичког ометања и визуелног нарушавања постојећег предела решено је тако да се користе решења за која су већ примењена у пракси и која су се показала добра.
5. Спољашњи и унутрашњи пренапони се ограничавају одговарајућим електричним димензионисањем и дизајнирањем глава стубова према сигурносним размацима за утврђени изолациони ниво у зависности од прихватљивих ризика прескока прорачунатих по статистичким методама.
6. Главе стубова се пројектују тако да се што више повећа међусобни размак између проводника чиме се уједно и смањује могућност електрокуција птица. Уколико на предметном подручју постоје птице са већим распонем крила, у договору са представницима Завода за заштиту природе Србије предузимају се одговарајуће мере да се што је могуће више смањи вероватноћа удара птица у проводнике и заштитну ужад. Ове мере обухватају уградњу одговарајућих маркера и обележавања делова далековода како би они били што уочљивији птицама, како дању тако и ноћу. Главним пројектом се на далеководним стубовима, уколико је потребно, предвиђају и вештачка стајалишта и одбојници тако да су и птице и изолатори на стубовима заштићени. На основу дописа Завода за заштиту природе Србије, на предметном подручју нема заштићених природних добара а ни међународно значајних подручја.
7. Ризик опасности од напона корака и додира је практично занемарљив јер се врши ефикасно уземљење стубова са обликовањем потенцијала, примењено је проводно заштитно уже, а сам далековод припада мрежи са ефикасно уземљеном неутралном тачком и опремљен је заштитом за брзо аутоматско искључење. Након изградње далековода врши се мерење уземљења свих стубова далековода, а у оквиру редовног одржавања врши се мерење уземљења према важећим прописима.
8. Далековод се пројектује према климатским параметрима одабраним према искуству са постојећих водова на том подручју, теренским условима и подацима ХМ Завода, а механичка координација елемената вода врши се према признатим принципима.
9. За случај акцидента, у складу са селективним приступом пројектовању предвиђа се повећана механичка сигурност елемената далековода у предвиђеним ситуацијама, смањено искоришћење средњих и гравитационих распона, ограничавање дужина затезних поља, обележавање далековода тамо где постоји опасност од удара летилица, избором погодних локација стубова у односу на саобраћајнице, итд. Ризик опасности од акцидентних ситуација је сведен на најмању меру према постојећим важећим прописима. Фактори сигурности елемената далековода а самим тим и целог објекта су увек већи од прописаних.

Носилац пројекта се обавезује да приликом изградње и рада предметног пројекта примени таква техничка решења која ће обезбедити да утицај на животну средину буде минималан. Носилац пројекта је у обавези да ако у било којој фази одвијања предметног пројекта дође до појаве отпада који има карактер опасног, исти складишти искључиво на одговарајући начин, у складу са Законом о управљању отпадом («Службени гласник Р.Србије» број 36/09), као и Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада («Службени гласник Р.Србије» број 92/10), до отпремања на даљи третман од стране за то овлашћених организација. Носилац

пројекта је у обавези да при изградњи као и при редовном раду предметног пројекта, у свему испоштује услове и сагласности других надлежних органа и организација.

Узимајући у обзир све горе наведено, овај орган је мишљења да предметни пројекат неће у већој мери утицати на животну средину, па у складу са тим није потребна процена утицаја на животну средину.

У вези са горе изложеним, одлучено је као у диспозитиву овог решења.

Поука о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Влади, Административној комисији Београд, Немањина 11 путем овог органа, у року од 15 дана од дана пријема решења, односно од дана обавештавања заинтересоване јавности о донетом решењу. Приликом подношења ове Жалбе потребно је доставити и доказ о уплати републичке административне таксе у износу од 610 динара, у складу са тарифним бројем 6. Закона о републичким административним таксама ("Сл. гласник РС", бр. 43/2003, 51/2003 - испр., 61/2005, 101/2005 - др. закон, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 70/2011 - усклађени дин. изн., 55/2012 - усклађени дин. изн., 93/2012, 47/2013 - усклађени дин. изн., 65/2013 - др. закон, 57/2014 - усклађени дин. изн., 45/2015 - усклађени дин. изн., 83/2015, 112/2015, 50/2016 - усклађени дин. изн., 61/2017 - усклађени дин. изн., 113/2017, 3/2018 - испр., 50/2018 - усклађени дин. изн., 95/2018, 38/2019 - усклађени дин. изн., 86/2019, 90/2019 - испр., 98/2020 - усклађени дин. изн., 144/2020, 62/2021- усклађени дин. изн., 138/2022, 54/2023 - усклађени дин. изн., 92/2023, 59/2024 - усклађени дин. изн., 63/2024 - измена и допуна усклађених дин. изн., 94/2024, 55/2025 - усклађени дин. изн. и 109/2025)

Доставити:

- Архиви
- инвеститору
- Сектору за надзор и превентивно деловање у животnoj средини

